

Володимир ГОЛОВАЧ. «Сьогодні усе залежить від рівня свідомості аудиторів, їх до коліна переламують». Інтерв'ю

Volodymyr HOLOVACH. "Today, everything depends on the level of consciousness of auditors, they are being broken to the knees". Interview

Володимир Головач – батько українського аудиту. Він фактично єдиний у всій Україні, хто наважується публічно говорити про свавілля, з яким зіткнулась уся сфера. Ми зв'язались із ним за невеликим коментарем. І вже в ході розмови дізнались шокуючу інформацію: його аудиторську фірму, яка є найпершою в Україні, виключили з реєстру. Володимир Головач вважає, що для інших аудиторів, навіть якщо вони зараз бояться публічно говорити, теж усе закінчиться погано. Усе зараз залежить від рівня їхньої свідомості. Ми вирішили опублікувати тут нашу розмову повністю. Нижче – текст у форматі інтерв'ю.

Volodymyr Holovach is the father of Ukrainian audit. He is actually the only one in all Ukraine who dare to speak publicly about arbitrariness, which the whole audit's sphere faced. We have contacted him for a little comment. And in the course of the conversation we learned the shocking information: his audit firm, which is the first in Ukraine, was expelled from the audit's register. Volodymyr Holovach believes that for other auditors, even if they are now afraid to speak publicly, this will end badly. Everything now depends on the level of their consciousness. We decided to publish our conversation here completely. Below is an interview text.

– **Що найбільше загрожує аудиторам?**

– Корупція. Із низу до верху.

– **Корупція де? В Аудиторській палаті, Органі суспільного нагляду...?**

– І у Верховній Раді теж.

– **Чим це загрожує аудиторам?**

– Занепадом аудиту як професії, яка відповідає світовим стандартам.

– **Зараз зареєстровано новий законопроект 14016 – він хоч якось вирішує проблеми?**

– Він корупційний. Перша його редакція пройшла завдяки Ніні Южаніній, яка була головою парламентського комітету. Певну роль вона там зіграла: наполовину позитивну, наполовину негативну. Бо цей законопроект був зовсім поганим, його було соромно людям показати. Його готував Мінфін. Але основним, хто був в основі процесу, є Олег Канцуров.

Він цікавились, хто такий пан Канцуров? Що він закінчував? Аграрний. Писав дисертацію з обліку в аграрному секторі. Він жодного дня не працював аудитором. Жодного.

Він є виконавчим директором Інспекції із забезпечення якості, яку підпорядковано Раді нагляду Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (ОСНАД). Це виконавчий орган. Але він є членом керівного органу. І він готує всі документи. Рада нагляду ОСНАД не має навіть свого секретаріату.

Він спочатку в статуті написав, що це державна установа. Але як? Це повинен бути обраний колегіальний орган, і в жодному разі не державна установа. Він же так і називається – Орган суспільного нагляду. То він від суспільства чи від держави має бути? Очевидно, що від суспільства, а не від держави!

А він в закон пропихнув, що це державна установа. Отже, якщо це державна установа, то відповідно тільки держава, а від її імені Канцуров, керує процесами. Тобто це речі очевидні, вони на поверхні. Тут навіть не треба якогось особливого детективного дослідження.

Тепер у законопроекті він ще вносить зміни про надання можливості виконавчому директору Інспекції ОСНАД перебувати на своїй посаді понад два терміни поспіль. Тобто він може довічно керувати процесом аудиту в Україні.

– **Що робити аудиторам у такій ситуації?**

– Усе залежить від рівня свідомості аудиторів. Їх до коліна переламують, а вони на «Майдан аудиту» не виходять. Десь щось «з-за рогу» хіба...

– **What is the most threatened to the auditors?**

– Corruption. From the bottom to the top.

– **Where exactly? Is this in the Audit Chamber, the Public surveillance authority ...?**

– And in the Verkhovna Rada too.

– **What is the threat to the auditors?**

– The threat is the decline of audit as a profession that meets the world standards.

– **Now the new bill 14016 is registered – does it somehow solve problems?**

– It is corruption. Its first editorial was made thanks to Nina Yuzhanina, who was the chairman of the parliamentary committee. She played a role there: half positive, half negative. Because this bill was quite bad, it was ashamed to show people. It was prepared by the Ministry of Finance. But the main one who was at the heart of the process is Oleh Kantsurov.

Did you wonder who Mr. Kantsurov is? What did he finish? Agrarian. He wrote the dissertation in the agricultural sector. He worked as an auditor not a single day. Not a single day.

He is the Executive Director of the Quality Inspectorate, which is subordinated to the Supervision Council of the The Audit Public Oversight Body (APOB). This is the executive body. But he's a member of the governing body. And he prepares all the documents. The Supervision Council of the APOB doesn't even have its Secretariat.

He first wrote in the Statute that that was a government agency. But how? This should be chosen collegial body, and by no means a public institution. It is called – the Public Oversight Body. So should it be from society or from the state? Obviously, from society, not from the state!

But he pushed into the law that it was a public institution. So, if it is a public institution, then only the state, and Kantsurov on its behalf manages processes. The things are obvious, they are on the surface. Here you don't even need any special detective study.

Now in the bill, he is still making changes on about providing opportunities to executive director of the Inspection of the APOB to be in this position for more than two consecutive terms. That is, he can manage the audit process in Ukraine for life.

– **What have auditors to do in this situation?**

– It all depends on the level of auditors' consciousness. They are broken to their knees, and they don't go to the "audit's Maidan". Somewhere "from the corner" except ...

Я людина, яка створювала аудит в Україні, закон, Спілку аудиторів. Тож я змушений реагувати належно, щоб не втратити зовсім своє обличчя. А в інших – страх. Бояться за професію. Хоча закінчиться для них теж погано.

– Бо їх затисли зі всіх сторін: аудитори бояться, що почнуться перевірки.

– Перевірки і так йдуть регулярно. Тих, хто «не стає в шеренгу», з ринку аудиту виймають. Придумали позачергові перевірки, прийняли такий нормативний внутрішній акт... Написали, що можна позачергово проводити перевірки, що явно суперечать закону. Може, вони і в закон таке положення притягнуть. Виявили ризики – значить, можна позачергово перевіряти. Ризики! Та ризики є постійно в цій діяльності.

– Хто приймає рішення про такі перевірки? Хто їх проводить?

– Фактично усім керує Канцуров. Йому підпорядковано й Аудиторську палату. Тому дається команда палаті проводити перевірку. Він сам особисто присутній на усіх засіданнях, дає команди.

Ось три-чотири тижні тому мене і мою фірму «Аналітик» позбавили включення в реєстр. І навіть не повідомили мене про це. Виключили – та й все. Мою фірму – першу аудиторську фірму в Україні, створено у 1990 р., коли ще навіть закону не було. І ось її позбавили права проводити аудит, а мене разом з нею.

– Ви ж можете якось це оскаржити?

– Ви ж розумієте, що адміністративний суд перевантажено. 2-3 роки може справа слухатись. Вони цим і користуються.

– Тобто вас позбавили бізнесу фактично за те, що ви почали говорити публічно?

– Ну звичайно! Я відверто почав. Зараз я вже веду з Канцуровим питання на рівні порушення кримінальної справи. Але ж вирозумієте, що «бабло перемагає зло».

– Відверто кажучи, це шок. Відкритої інформації про те, що з вами так вчинили, ніде не було.

– Їм самим, можливо, навіть соромно про це говорити. Ну, я ж не буду писати на картонці і виходити кричати.

– Але таке враження, що усіх аудиторів зараз штовхають до цього.

– Все більше і більше таких аудиторів... Але вони теж думають, якби не було гірше. Не хочуть вголос говорити, щоб клопоту зайвого не було. А мені всі говорять «давай, давай, давай». Я вже не раз проходив з аудиторами таке «давай». Колись була Кужель у Верховній Раді: від неї теж неприємностей багато було, в Генеральну прокуратуру ходили, щоб мене притягли до відповідальності за смішні речі. Тобто я це «давай» вже багато разів чув. А потім, коли вже щось відбулося, говорять: «який ти молодець».

– Під час підготовки нового законопроекту ви писали свої пропозиції. Хоч щось було враховане?

– Та ні. Мені тихенько там телефонують, що «давайте, треба». Тобто я повинен йти попереду, а хтось там трошки заду...

– Що є найбільш небезпечним у цьому новому законопроекті, який вже з'явився на сайті ВР?

– Виконавчий орган не повинен керувати представницьким органом. І довічно виконавчий директор не повинен керувати Радою нагляду. Бо за фактом виходить так, що він керує Радою нагляду, яка наглядає за ним.

I am a person who created the audit in Ukraine, law, Auditors' Union. So I have to respond properly so as not to lose my face at all. And in others – fear. They are afraid of the profession. Although it will end up for them too.

– Because they were clamped on all sides: the auditors are afraid that the checks will begin.

– Checks and so go regularly. Those who "don't get in the row" are removed from the audit's market. They came up with extraordinary inspections, adopted such a normative internal act ... They wrote that it was possible to carry out the checks that are clearly contrary to the law. Maybe they will also put it in the law. They found risks – so you can check extra. Risks! There are risks constantly in this activity.

– Who makes the decision on such checks? Who conducts them?

– In fact, everyone is managed by Kantsurov. He is subordinated to the Audit Chamber. Therefore, a command to the Audit Chamber is given to do the check. He is personally at all meetings, and gives commands.

Three to four weeks ago, me and my company Analytik were deprived deprived of inclusion in the audit's register. And they didn't even tell me about it. Excluded – and all. My firm – the first audit firm in Ukraine, was established in 1990, when there was not even the law. And here it was deprived of the right to conduct the audit, and me with firm.

– Can you somehow challenge it?

– You have to understand that the administrative court is overloaded. 2-3 years can listen to. They use it.

– That is, you have been deprived of business in fact because you started talking publicly?

– Well, of course! I frankly started. Now I have a question with Kantsurov at the level of criminal proceedings. But you have to understand that "the loot wins evil."

– Frankly speaking, it's a shock. There was nowhere the open information about what was done with you.

– They may be even ashamed to talk about it. Well, I won't write on the cardboard and go out to shout.

– But there's an impression that all the auditors are now pushing it.

– More and more such auditors ... But they also think if it wasn't worse. They don't want to say aloud so that the hassle was not extra. And everyone tells me – "come on, come on, come on". I have passed this with the auditors more than once such "come on". Once there was Kuzhel in the Verkhovna Rada: there was a lot of trouble from her, and they went to Prosecutor General's Office to make me liable for funny things. That is, I have heard such "come on" many times. And then, when something happened, they say, "what good you are".

– During the preparation of a new bill, you wrote your proposals. Although something was taken into account?

– No. I'm quietly calling there, "let's go, it's needed". That is, I have to go ahead, and someone there is a little behind ...

– What is the most dangerous in this new bill that has already appeared on the Verkhovna Rada website?

– The executive body should not manage the representative body. And the Executive Director should not manage the Supervision Board. Because in fact it turns out that he manages the Supervision Council that oversees him.